

תשובה ותפילה - מעבירין את רוע הגזרה

[מסכת ברכות דף י' עמודים א'-ב']

מה עשה הקב"ה - הביא יסורים על חזקיהו, ואמר לו לישעיהו: לך ובקר את החולה: שנאמר: 'בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו: כה אמר ה' (צבאות) צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה' וגו'. מאי כי מת אתה ולא תחיה? - מת אתה - בעולם הזה, ולא תחיה - לעולם הבא. אמר ליה: מאי כולי האי? אמר ליה: משום דלא עסקת בפריה ורביה. אמר ליה: משום דחזאי לי ברוח הקודש דנפקי מינאי בנין דלא מעלו. אמר ליה: בהדי כבשי דרחמנא למה לך? מאי דמפקדת איבעי לך למעבד, ומה דניחא קמיה קודשא בריך הוא - לעביד. אמר ליה: השתא הב לי ברתך, אפשר דגרמא זכותא דידי ודידך ונפקי מנאי בנין דמעלו. אמר ליה: כבר נגזרה עליך גזירה. אמר ליה: בן אמוץ, כלה נבואתך וצא! כך מקובלני מבית אבי אבא - אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים ... שנאמר: (איוב י"ג) 'הן יקטלני לו איחלי' ... מיד: (ישעיהו ל"ח) 'ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'. מאי קיר? אמר רבי שמעון בן לקיש: מקירות לבו, שנאמר: (ירמיהו ד') מעי מעי אוחילה קירות לבי וגו'.

פירושי מילים:

אמר ליה: אמר לו	מאי: מה	דגרמא: שיגרום
מאי כולי האי?: מה כל זה?	דמפקדת: שצווית	זכותא: זכות
דחזאי: שראיתי	איבעי לך: היית צריך	דידי: שלי
דנפקי: שיצאו	למעבד: לעשות	ודידך: ושלך
מינאי: ממני	דניחא קמיה: שנוח לפני	ונפקי מנאי: ויצאו ממני
בנין: בנים	לעביד: יעשה	דמעלו: מעולים
דלא מעלו: שאינם מעולים	השתא: עכשיו	אתמר נמי: נאמר גם כן
בהדי כבשי: בפירוש סודותיו	הב לי: תן לי	דאמרו: שאמרו
דרחמנא: של הקב"ה	ברתך: בתך	תרוייהו: שניהם

עבודה

1. כתוב את הביטויים הבאים בלשון הגמרא!
 - א. בפירוש סודותיו של הקב"ה למה לך?
 - ב. מה שצווית היית צריך לעשות, ומה שנוח לפני הקב"ה יעשה.
 - ג. אפשר שיגרום זכות שלי ושלך ויצאו ממני בנים מעולים.
2. כתוב את הביטויים הבאים בלשונך!
 - א. "אמר ליה: מאי כולי האי?"
 - ב. "משום דחזאי לי ברוח הקודש דנפקי מינאי בנין דלא מעלר".
 - ג. "השתא הב לי ברתך".
3. "כי מת אתה ולא תחיה" [ישעיה ל"ח, א']:
 - א. מי אמר למי משפט זה?
 - ב. מה הקושי המתעורר ממשפט זה?
 - ג. כיצד עונה הגמרא על שאלה זו?
 - ד. מדוע נגזרה הגזרה הקשה הזו?
4. חזקיה המלך היה מלך צדיק. כיצד ניתן ללמוד זאת מתוך דברי הגמרא?
5. "כלה נבואתך וצא":
 - א. מי אמר למי משפט זה?
 - ב. מה פירוש המילה "כלה"?
 - ג. מנין שאין להתיימש מרחמי הקב"ה?
 - ד. מה למדו חכמים מהפסוק: "הן יקטלני לו איחל" [איוב פרק י"ג פסוק ט"ו].
6. "ויסב חזקיהו פניו אל הקיר..." [ישעיה פרק ל"ח פסוק ב']:
 - א. מדוע הסב חזקיהו פניו לקיר?
 - ב. מדוע מדגיש הפסוק שחזקיהו הסב פניו לקיר דוקא?
7. "תשובה ותפילה - מעבירין את רוע הגזירה":

מהי ה"תשובה" שעשה חזקיה המלך?
8. כתוב את מסקנתך מהגמרא?